

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนสุขศึกษาของครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนสุขศึกษาของครูสุขศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาทั่วประเทศ ตามการรับรู้ของครูผู้สอนสุขศึกษา ผู้วิจัยดำเนินการเรื่องกลุ่มตัวอย่างประชากร เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัยดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ครูสุขศึกษาที่สอนในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรระดับมัธยมศึกษาที่เปิดสอนทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 126 โรงเรียน มีจำนวนครูสุขศึกษา 504 คน (ฝ่ายสถิติวิเคราะห์และวิจัย กองแผนงาน กรมสามัญศึกษา, 2532)

กลุ่มตัวอย่างประชากร

กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สุ่มตัวอย่างประชากรโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) (อุทุมพร จามรมาน, 2530) โดยสุ่มครูสุขศึกษาจากระดับมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนละ 1 คน และครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนละ 1 คน ซึ่งมีโรงเรียนทั้งหมด 126 โรงเรียน รวมได้ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ทั้งสิ้น จำนวน 252 คน โดยหาขนาดและกลุ่มตัวอย่างประชากรที่เหมาะสม ซึ่งได้มาจากสูตรของทาโร ยามาเน่ (ประคอง กรรณสูตร, 2528) ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2} \quad \text{เมื่อระดับความมีนัยสำคัญเป็น } .05 \\ (N = .05)$$

เมื่อ n = ขนาดตัวอย่างประชากร
 N = ขนาดของประชากร
 e = ความคลาดเคลื่อน (ของข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากตัวอย่างประชากรเท่าที่จะยอมรับได้)

$$\text{แทนค่า } n = \frac{504}{1 + 504 (.05)^2} \\ = \frac{504}{2.26} \\ n = 223$$

เมื่อกำหนดระดับความมีนัยสำคัญเท่ากับ 0.05 จะได้ขนาดตัวอย่างประชากรอย่างน้อยที่สุด 223 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 252 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ดังกล่าวมาแล้ว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 2 สภาพการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนสุขศึกษาของครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) 4 ด้าน จำนวน 44 ข้อคือ

1. ด้านการวางแผนการสอน จำนวน 8 ข้อ
2. ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน จำนวน 15 ข้อ
3. ด้านการใช้สื่อการสอน จำนวน 5 ข้อ
4. ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน จำนวน 16 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนสุขศึกษาของครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) 3 ด้าน จำนวน 46 ข้อคือ

1. ด้านความรู้ความเข้าใจในการใช้ทักษะกระบวนการจำนวน 9 ข้อ
2. ด้านการใช้ทักษะกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนจำนวน 29 ข้อ
3. ด้านการสนับสนุนการใช้ทักษะกระบวนการในการจัดการเรียนการสอนสุขศึกษา จำนวน 8 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อคิดเห็นของบุคคลที่ทรงคุณวุฒิ และมีประสบการณ์ในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนสุขศึกษา
2. ศึกษาหลักสูตรวิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533) และมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2533)
3. ศึกษาเกณฑ์และวิธีสร้างแบบสอบถามตามแบบของลิเคิร์ต (Likert)
4. ทำการวิจัยขั้นต้น (Pilot Study) ของแบบสอบถาม โดยจัดสร้างแบบสอบถามแบบปลายเปิด เพื่อสอบถามสภาพและปัญหาในการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนสุขศึกษา จำนวน 10 โรงเรียน โดยมีผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 20 คนและนำข้อมูลที่ได้จากการทำการวิจัยขั้นต้นไปเป็นแนวทางในการจัดสร้างแบบสอบถาม ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 ซึ่งเป็นแบบประเมินค่าต่อไป

5. วิเคราะห์การสร้างแบบสอบถามตามขั้นตอนการสร้างแบบสอบถามคือ
 - ขั้นที่ 1 กำหนดวัตถุประสงค์
 - ขั้นที่ 2 กำหนดประเด็นหลักของเนื้อหา
 - ขั้นที่ 3 แจกแจงประเด็นหลักเป็นประเด็นย่อย
 - ขั้นที่ 4 กำหนดจำนวนข้อคำถาม
 - ขั้นที่ 5 กำหนดประเภทคำถาม
 - ขั้นที่ 6 กำหนดรูปแบบของคำถาม
 - ขั้นที่ 7 ตรวจสอบความสอดคล้อง
 - ขั้นที่ 8 จัดทำแบบสอบถามฉบับร่างให้ครอบคลุมเนื้อหา

โดยการแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้อง

6. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ในเรื่องทักษะกระบวนการ และการวิจัยจำนวน 10 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมในการใช้ภาษา

7. นำคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ มาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

8. ปรับปรุงแบบสอบถามและนำไปทดลองใช้ (try-out) กับครูสุศึกษา ระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร สังกัดกรมสามัญศึกษา ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน 20 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมการวิเคราะห์แบบสอบถาม โปรแกรม TEP คำนวณหาค่า CONBACH-ALPHA Rating Scores ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ .90

9. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วจึงนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงอธิบดีกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

2. กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ออกหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรสังกัดกรมสามัญศึกษา เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและส่งทางไปรษณีย์ โดยส่งแบบสอบถามถึงครูสุศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 126 ฉบับ ครูสุศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 126 ฉบับ รวมทั้งสิ้น 252 ฉบับ

4. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มตั้งแต่วันที่ 14 กุมภาพันธ์ ถึง 16 มีนาคม 2535

5. ได้รับแบบสอบถามคืนมาเป็นฉบับสมบูรณ์ สำหรับใช้ในการวิเคราะห์ จำนวน 227 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.08

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้ง 3 ตอน มาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences-Version X : SPSS*) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มาแจกแจงหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 สภาพการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนสุศึกษาของครูสุศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตรมาดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

2.1 กำหนดค่าคะแนนของสภาพการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนสุศึกษาของครูสุศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

ระดับของสภาพการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนสุศึกษา	ค่าคะแนน
มีการปฏิบัติ เช่นนั้นมากที่สุด	4
มีการปฏิบัติ เช่นนั้นมาก	3
มีการปฏิบัติ เช่นนั้นน้อย	2
มีการปฏิบัติ เช่นนั้นน้อยที่สุดหรือไม่มีการปฏิบัติเลย	1

2.2 นำข้อมูลตอนที่ 2 มาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายชื่อและสรุปรวมในแต่ละด้านนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อ รายด้านและ โดยส่วนรวม ดังนี้

ค่าเฉลี่ย (\bar{X})		ระดับการปฏิบัติ
3.50 - 4.00	หมายถึง	มีการปฏิบัติ เช่นนั้นมากที่สุด
2.50 - 3.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติ เช่นนั้นมาก
1.50 - 2.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติ เช่นนั้นน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	มีการปฏิบัติ เช่นนั้นน้อยที่สุด หรือไม่มีการปฏิบัติเลย

3. นำข้อมูลตอนที่ 3 ใญ่หาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนสุขศึกษา ของครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร มาดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้

3.1 กำหนดค่าคะแนน ของใญ่หาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอน สุขศึกษาของครูสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนาการใช้หลักสูตร ตามวิธี ของ ลิเคอร์ท (Likert) โดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

ระดับของใญ่หาการใช้ทักษะกระบวนการในการสอนสุขศึกษา	ค่าคะแนน
มีใญ่หามากที่สุด	4
มีใญ่หามาก	3
มีใญ่หาน้อย	2
มีใญ่หาน้อยที่สุดหรือไม่มีใญ่หา	1

3.2 นำข้อมูลตอนที่ 3 มาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายชื่อและสรุปรวมในแต่ละด้านนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อ รายด้านและโดยส่วนรวม ดังนี้

ค่าเฉลี่ย (\bar{X})		ระดับปัญหา
3.50 - 4.00	หมายถึง	มีปัญหามากที่สุด
2.50 - 3.49	หมายถึง	มีปัญหามาก
1.50 - 2.49	หมายถึง	มีปัญหาน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	มีปัญหาน้อยที่สุดหรือไม่มีปัญหา

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ใช้การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences-Version X : SPSS*) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย